

Yttrande

Miljöplanerare

Kristina Lie

0859097857

kristina.lie@upplandsvasby.se

Datum:

2026-09-16

Diarienummer:

KS/2026:395

Förslag till yttrande över ansökan om nätkoncession för linje avseende en 145 kV-ledning mellan Måby och Hagby

- Är ledningen förenlig med gällande detaljplaner och områdesbestämmelser?

Ledningen är förenlig med gällande detaljplaner och områdesbestämmelser.

- Berör ledningen områden som tas upp i andra kommunala planer eller program (till exempel översiktprogram och naturvårdsplaner)?

Ledningen berör ett område som ingår i ett pågående planprogram för området nordost om Östra Frestaby. Planprogrammet inkluderar området mellan stolpe 471 och 472. Området ingår även i kommunens naturvårdsplan, bland annat finns ekmiljöer som kommunen har öppnat upp. Söder om stolpe 473 finns en yta som arrenderas ut och där får betar.

- Anser ni att de skyddsåtgärder som elnätsföretaget beskriver i ansökan är tillräckliga?

Vattenfall anger ett antal hänsynsåtgärder inom olika områden i sin miljökonsekvensbeskrivning (2025). En av skyddsåtgärderna är förhöjda stolpar för att minska magnetsfältsnivåerna i bostadsområdet Ekeby-Ekhagen. Upplands Väsby kommuns hållning är att kraftledningar ska markförläggas inom kommunen. Kommunen har i tidigare samråd bett Vattenfall utreda markförläggning av ledningen. I samrådsredogörelsen (2025) svarar Vattenfall att markkabel inte är aktuellt i området med hänvisning till Vattenfalls policy om att markkabel endast byggs i undantagsfall samt Förordningen om nätkoncession för linje (2021:808) 19 a § som anger att växelströmsledningar som är avsedda för en spänning om 130 kV eller högre ska anläggas som luftledning. Upplands Väsby kommun vill dock påtala att förordningen också presenterar undantag då ledningen får anläggas som mark- eller sjökabel.

Kommunen har tidigare yttrat sig om att markförläggning föredras, men om luftledning väljs föredrar man att inte ytterligare stolpar byggs i området. Kommunen har tidigare efterfrågat att de nya stolparnas höjd ska jämföras med de befintliga stolparna. Detta har Vattenfall inte inkluderat i miljökonsekvensbeskrivningen. I miljökonsekvensbeskrivningen anges att nya stolphöjder för stolpe 471, 472 och 473 förväntas bli cirka 21, 27 respektive 22–40 meter. Detta innebär att stolpe 471 förväntas få samma höjd som idag medan stolpe 472 höjs med

cirka 3 meter. För stolpe 473 har Vattenfall undersökt två olika stolptyper och endast angett ett intervall. Det är kommunens önskan att få mer information om detta. Kommunen förväntar sig att delta i projekteringsfasen för vidare dialog och precisering av stolpar. Kommunen anser att högre stolpar får en påverkan på landskapsbilden och boendemiljön. Det innebär att skyddsåtgärden för att sänka magnetfältsnivån bidrar till negativa konsekvenser för landskapsbilden och det visuella inslaget i boendemiljön. För dessa perspektiv erbjuder Vattenfall inga skyddsåtgärder, utöver att framkomligheten på stigar och leder ska säkerställas. I enlighet med tidigare yttrande anser kommunen att nätägaren ska utreda alternativet att ha ledningen nedgrävd genom området Ekeby. Detta för att det blir en visuell påverkan för boende när stolpar höjs för att komma ned till acceptabel magnetfältsnivå. Trots en spänningssänkning av ledningen är det fortsatt förhöjd magnetfältsnivå i området och kommunen anser att en höjning av stolpar inte är en lämplig skyddsåtgärd.

Upplands Väsby kommun noterar att Vattenfall föreslår stolpar i trä genom riksintresseområdet. Även om Ekeby-Ekhagen ligger utanför riksintresseområdet har området en liknande karaktär och kommunen undrar varför Vattenfall inte föreslagit trästolpar i detta område.

Upplands Väsby kommun ser positivt på att Vattenfall genomfört en naturvärdesinventering och utifrån den tagit fram hänsynsåtgärder vid området Ekeby-Ekhagen. Kommunen har inom arbetet med planprogrammet för området nordost om Östra Frestaby tagit fram en översiktlig naturvärdesinventering (fjärranalys) och kulturmiljöutredning. Kommunen delar gärna dessa med Vattenfall.

- Passerar ledningen nära skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet?

Ledningen passerar inte i närheten av skola eller förskola.

Upplands Väsby kommun

Mathias Bohman

Kommunstyrelsens ordförande